

**Методичні рекомендації щодо участі у
Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисциплін
“Теорія і філософія права” та “Конституційне право України”
в Національному університеті «Запорізька політехніка»**

Олімпіада з теорії і філософії права та конституційного права України є інтелектуальним змаганням, головною метою якого є пошук та підтримка обдарованої студентської молоді, здатної продемонструвати глибокі загально-теоретичні та філософські знання у сфері теорії і філософії права, знання теоретичних положень конституційного права України, спроможність до критичного мислення та застосування набутих знань до вирішення практичних завдань, уміння наводити переконливі аргументи і докази, висловлювати власну думку і застосовувати навички роботи з чинною базою конституційного законодавства України.

Метою проведення Олімпіади є сприяння реалізації творчих здібностей обдарованої студентської молоді, стимулювання творчої праці студентів, педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Документами, що визначають мету, завдання, структуру, технологію проведення студентської олімпіади є Положення про проведення Всеукраїнської студентської дистанційної олімпіади на базі Національного університету «Запорізька політехніка», затверджене наказом № 438 від 29.10.2024 року¹. Організацію і вирішення поточних питань щодо участі в олімпіаді покладено на організаційний комітет Олімпіади затверджений Наказом Ректора НУ «Запорізька політехніка» № 95 від 19.03.26 «Про проведення Всеукраїнської студентської дистанційної олімпіади з теорії і філософії права та конституційного права України»².

¹<https://zp.edu.ua/science/student-research/olympiads/vsdokatp/>

²<https://zp.edu.ua/science/student-research/olympiads/vsdokatp/>

Завданнями олімпіади є формування правової культури студентів; розвиток критичного мислення та навичок юридичного аналізу; поглиблення знань про право та філософські підходи до його розуміння; відпрацювання навичок застосування права в реальних ситуаціях; виявлення талановитої молоді для подальшої наукової та професійної діяльності.

Завдання з дисципліни “Теорія і філософія права”.

Відповідно до встановленого регламенту, завдання поділяються на три блоки:

- 1) Тести – прості (1 правильна відповідь) та складні (2-3 правильні відповіді) (разом 40 балів);
- 2) Казуси – розв’язання юридичних ситуацій з теорії права (30 балів);
- 3) Есе – глибокий аналіз філософської теоретичної проблеми за однією з обраних тем (30 балів: глибина аналізу (10), аргументація (10), структура (5), якість мови (5)).

Завдання базуються на ключових темах курсу «Теорія і філософія права» відповідно до навчальної програми: праворозуміння: сутність та основні підходи; нормотворчість; система права; джерела права; правовідносини; права людини: наскрізний компонент, що включає знання міжнародних стандартів та філософії прав людини.

Під час підготовки до олімпіади особливу увагу варто приділити правам людини як наскрізному компоненту усіх навчальних дисциплін. Потрібно пам’ятати, що основні компетентності в галузі прав людини такі основні елементи: – знання і розуміння (філософія прав людини, принципи прав людини і прав дитини, міжнародні стандарти, дотримання прав людини; термінологічна точність та розуміння юридичних дефініцій); – ставлення і цінності (повага до себе та інших, критичне мислення,

толерантність тощо); – навички та поведінка (вміння логічно викладати думки та аргументовано захищати власну позицію, відстоювання прав людини тощо).

Завдання з дисципліни «Конституційне право України».

Завдання базуються на основних темах курсу «Конституційне право України»: Конституційне право як основа національного права. Юридична сила конституції. Конституціоналізм та конституційний лад України. Україна як демократична республіка: конституційні засади. Унітарність Української держави в системі засад конституційного ладу. Конституційні засади функціонування національно-культурної сфери в Україні. Конституція України та громадянське суспільство. Конституційний статус особи в Україні. Форми безпосередньої демократії в Україні. Законодавча влада в Україні: конституційна характеристика. Законодавчий процес. Конституційний статус Президента України. Виконавча влада в Україні: конституційна характеристика. Судова влада в Україні. Правовий захист Конституції.

Щодо перевірки теоретичних та практичних знань і вмінь варто орієнтуватися на таку структуру завдань:

1. тестові завдання (з одним або кількома правильними варіантами відповіді) (кожна вірна відповідь 1 бал);
2. робота з понятійним апаратом (порівняння юридичних дефініцій, класифікація правових явищ) (10 балів);
3. завдання, що передбачає характеристику структури та класифікації конституційно-правових норм (10 балів);
4. завдання на вирішення ситуативних задач (30 балів: вірність відповіді, логіка викладу матеріалу (15); аргументація з посиланнями на норми чинного законодавства, глибина аналізу (15)).

Критерії оцінювання:

! коректність і повнота відповідей;

- ! вміння аналізувати та узагальнювати правові явища;
- ! логічність викладення думок;
- ! вміння аргументовано висловлювати власну позицію з обов'язковим посиланням на норми чинного законодавства (аргументацію за допомогою нормативно-правових актів слід здійснювати надаючи пріоритет в переліку обґрутування позиції від зазначення акта найвищої юридичної сили до підзаконних нормативно-правових актів);

- ! точність застосування юридичних термінів.

Стосовно ситуативних задач, то перш ніж приступити до їх вирішення, необхідно уважно прочитати задачу та усвідомити всі обставини, які викладені в її умові. Особливу увагу потрібно звернути на деталі, оскільки досить часто саме у них міститься інформація, яка може підштовхнути до прийняття правильного рішення. Найбільш важливим етапом у вирішенні ситуативної задачі є пошук вірних правових норм, на основі аналізу, співставлення й у відповідності з якими приймається рішення. Остаточне вирішення ситуативної задачі - це логічно пов'язана низка аргументованих суджень, доказів і висновків, що ґрунтуються на положеннях Конституції України, міжнародних договорів, які ратифіковані Верховною Радою України, законів України, постанов Верховної Ради України, указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України й інших підзаконних нормативно-правових актів, рішень Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини. Лише тоді, коли в обґрунтуванні прийнятого Вами рішення наведені належні правові норми, аргументовано доведена вірність їх застосування, саме за цих умов, задача вважається розв'язаною.

Участь в олімпіаді є добровільною. Перевірку робіт учасників здійснюють члени журі олімпіади. Всі суперечки щодо організації та

оцінювання розглядаються апеляційною комісією олімпіади. Організатори залишають за собою право вносити зміни до регламенту у разі потреби.

Інформація про членів журі та апеляційної комісії олімпіади, поточні організаційні питання та інформація щодо переможців олімпіади буде розташована на офіційному сайті Всеукраїнської студентської дистанційної олімпіади з теорії і філософії права та конституційного права України³.

Бажаємо успіхів учасникам та натхнення в оволодінні юриспруденцією!

3 <https://zp.edu.ua/science/student-research/olympiads/vsdokatp/>